

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Parallela Geographiae Veteris Et Novae

Briet, Philippe

Parisiis, 1649

§. 1. Dania in genere, le Dannemark.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13167

Duché de Curland. { Godlinga: *Godlingen*, vbi aliquando commoratur Dux Curlandiæ, creditur primaria Ducatus ad Fl. *Vindouu*.

SEMI-GALLIA { MITAVIA: *Mitauu*, aut *Mitouu*, vbi ferè degit Dux Curlandiæ in loco irriguo condita.

Semi-gallen. { Solemburgum: *Solembourg*, arx & præfectura.
Doblinum: *Doblen*, castrum perelegans.

C A P V T V I I.

Regnum Danicum.

FX duobus regnis conflatum est Danico & Noruegico, quæ quando firmiter coaluerint supra docuimus. Cùm ergo sub Christiano primo Sueci defecissent, & in rebellionis communionem Noruegi venissent, postea pollicitationibus huius Christiani hi reuocati sunt, & exinde in fide perstiterunt, atque eorum ope Rex Daniæ vindicauit sibi, aut detexit Insulas, de quibus postmodum in Noruegiâ agemus.

§. I. *Dania in genere, le Dannemark.*

N V M. I. *Nomen.*

NOMEN credunt omnes à Dano primo Danorum Rege deductum, ideóque dictam *Danmarchiam*, quasi *Terram Dani*. Philippus tamen Cluuerius, vt supra in veteri Scandia notauimus, hoc nomen primò deducit à voce *Theuth*, quæ Deum sonat, & postea à Saxonibus *God*, vnde qui antea *Theutoni* dicti Godani, ex quo primâ syllabâ expunctâ Dani dicti sunt. Alij à voce *Daneman*, quæ dictio viros aquosos significat, à voce *Aha*, quæ illis est fluuius.

N V M. 2. *Quantitas.*

QUANTITAS Daniæ non satis commodè proferri potest. Quia multas Insulas complectitur, & continens crebris æstuariis lacinatur, si tamen ex cælo terræ mensura colligi potest, eius *latitudo* Geographica desumitur à gradu 54. ad 57. cum dimidio, ac proin-

de, inclusis maribus, continet 210. mille passus, leucas nostras 105. Germanicas 52. cum dimidia. *Longitudo* verò est graduum ferè decem qui ad magnum circulum reuocati reddunt circiter milliaria 300. leucas nostras 150. Germanicas 75.

N V M. 3. *Qualitas.*

SOLVM hîc depressum & palustre, quare Dania pascuis abundat, campi miræ fertilitatis, & quæ Batauis ferè frumentum omne sufficiat; aër satis purus, vnde omnes ferè Dani ingeniosi.

MERCES. Equi vegeti, ac valentes, butyrum, adeps, boues prægrandes, & pinguiissimi, ligna abiagna ex Sconia ad malos, quibus Bataui, Galli, Hispani carere non possunt.

DIVITIÆ Regis in duobus sitæ sunt, in Sundicis Faucibus, & vectigalibus impositis armento quod ex Daniâ in Germaniam traducitur. Sub initium huius sæculi hæc duo conficiebant 12. librarum Turonensium milliones cum 700. millibus, nunc ad 15. milliones Regis vectigalia dicuntur excreuisse. Centum naues armare, & 30. armatorum millia potest educere.

N V M. 4. *Mores.*

DANI sunt hospitales, & olim pugnaces, nunc eorum virtus nonnihil elanguit, & ad merces & lucra potiùs inclinant. Laboris patientissimæ sunt fæminæ. In conuiuia, & ebrietatem paulò propensiores.

N V M. 5. *Politia.*

REX eorum primus Danus ex Sueciâ oriundus & potitus aliquot Infulis à Iutiis in auxilium euocatus est; is cum hostes retulisset totius Daniæ Rex effectus est. Fuit olim hic status ex Aristocratico temperatus, quare ab optimatibus Christiernus est datus in custodiam, sed hoc iugum excussit sicut & imperij, nisi pro Ducatu Holsatiæ. Olim in totam Europam bella circumferebant, quare dicitur Hibernia ab iis octies debellata, Anglia decies, Scotia, & Saxonia aliquando factæ vectigales, Suecia duodeuiginti præliis attrita, vt hîc de Gallia taceam, quæ inuita coacta est Normannos recipere: nunc autem sese continent limitibus regni sui.

In quinque ordines status ille distribuitur. 1. est familiæ Regiæ: Rex olim eligebatur, sed semper ex eadem familiâ. 2. Nobilitatis ex quâ Senatores assumuntur, & præcipui magistratus, vt Præfectus Aulæ, Mareſchallus, Admiralius, Cancellarius, Præfectus ærarij, &c. 3. Episcoporum, & Cleri. 4. Ciuium & Mercatorum, ex quibus vrbium Senatores, Episcopi, Pastores, Scribæ. 5. denique Rusticorum quorum alij liberi coloni dicti *Fribunder*, alij penè serui. Olim in Præfecturas 184. diuidebatur, quas *Hæret* nominabant.

N V M. 6. *Religio.*

OLIM admodum Catholica Dania, sed Lutheri fæces inductæ per Fridericum primum substitutum in locum Christierni, vt Protestantibus sui regni fautores haberet. Ceremoniæ itaque hîc retentæ sunt, & quamquam Calvinistæ huc irreperint, impediunt tamen Ministri, ne hîc quidquam possint.

§. 2. *De Noruegia.*

N V M. 1. *Nomen.*

NOMEN habet à voce *Veg*, quæ viam sonat, quasi via in Septentrionem. Antea Nortmannia nuncupabatur: vt in Scandia diximus, quæ etiam vox viros Septentrionales significat.

N V M. 2. *Quantitas.*

QUANTITAS porrigitur à gradu latitudinis 58. ad 72. ac proinde sic continet 840. milliaria, seu leucas nostras 420. Germanicas 210. Suecicas 140. Longitudinis autem diuersimodè spectatæ 15. gradus assumes, qui sub gradu 60. reddunt 450. milliaria, leucas nostras 225. Suecicas 150.

N V M. 3. *Qualitas.*

REGIO est perfrigida ob montem Sueuonem quem Alpes alij vocant, ventos reperimentem. Frumento caret, eoque tantum vititur importato, ideoque tantis priuilegiis ornata Bergæ.